

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Bildande av naturreservatet Karstorp vid Gagnån i Habo kommun

Beslut

Länssstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Karstorp vid Gagnån, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med reservatet är att:

- bevara och vårda sandbarrskog med kontinuitet av tall på sandig mark
- bevara och vårda biologisk mångfald främst i form av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar knutna till gles tallskog på sandig mark
- bevara och vårda vattendraget Gagnån med en ekologisk funktionell kantzon
- inom ramen för bevarande av naturvärdena ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Syftet ska uppnås genom att:

- en naturlig störningsregim efterliknas där främst tall men också lövträd gynnas, genom bland annat punktviss markstörning, begränsning av gran och skapande av död tallved, samt bete
- området hålls tillgängligt och besöksvänligt genom information och lämpliga anordningar för friluftslivet
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av naturreservatet

Skälen enligt 7 kap. 5§ MB

Naturreservatet Karstorp vid Gagnån har en hög artrikedom knuten till sandbarrskog och det värdefulla vattendraget Gagnån. Området har prioriterade bevarandevärden i form av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar och ett vattendrag förskonat från

förurningspåverkan som idag hyser arter som är känsliga för förurning. I kantzonen till vattendraget växer den regionalt mycket sällsynta arten skirmossa. Reservatet ligger i nära anslutning till tätorten Fagerhult och är värdefullt för friluftslivet då det idag används som strövområde.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. plantera eller så träd eller buskar
3. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markberedning
4. anordna upplag av något slag
5. bedriva täkt av något slag
6. avleda grundvatten, vatten från ån eller andra källor samt muddra, dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar hydrologin i området eller ändrar åns vattenföring, djup eller läge
7. uppföra eller anlägga byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning
8. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för uttransport av fäلت vilt på fastmark. Undantag gäller även befintlig bilväg och körväg med vändplan enligt beslutskartan.
9. anlägga mark- eller luftledning, värmeledning i vatten, mast eller antenn
10. anlägga väg, led, bro eller spång
11. plantera eller så för området främmande arter
12. plantera ut fisk eller kräftor, bedriva odling av fisk eller aquakultur av något slag

13. anlägga åtelplatser eller utfodringsplatser
14. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

Befintliga vägar med vägområden, enligt beslutskarta bilaga 1, är undantagna från föreskrifterna A1, A3, A8, A9 och A10.

Befintlig körväg med vändplan är undantagen från föreskrifterna A1 och A8.

Undantag från föreskrifterna A5 och A6 gäller för vattentäkt för husbehov som vattning av betesdjur och befintlig brunn.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÄNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor
3. anläggande och underhåll av ändamålsenliga besöksanordningar, till exempel bord och bänk
4. beteshävd med erforderad stängsling
5. vattentäkt för vattning av betesdjur
6. röjning av uppkommande gran
7. avveckling och utforsling av gran
8. ringbarkning och katning av tall
9. inplantering och frösådd av mosippa
10. åtgärder för att gynna grästillväxt och säkerställa föryngring och grovlekstillväxt av tall och lövträd genom punktviss markstörning, tillfällig stängsling, frihuggning/luckhuggning
11. begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, utläggning av fångstvirke, fällning av angripna granar, rotkapning av vindfällda granar och mekanisk reducering av yngelutrymme i färsk bark. Inga lövträd eller tallar ska föras ut ur naturreservatet
12. bekämpning av invasiva främmande arter vilka kan motverka syftet med naturreservatet
13. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
3. plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält
4. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar. Förbudet gäller inte fiskerättsinnehavarens rätt till fiske av signalkräfta

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan.

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för normal skötsel av intilliggande åker- eller betesmark, vilket innebär att grenar som hänger ut får tas bort och träd som faller ut över kringliggande mark får kapas i gränsen och dras in i reservatet. Träd som bedöms ligga i riskzonen att falla ut över åker eller betesmark kan efter samråd med reservatsförvaltaren få tas ned och lämnas inom reservatet.

Föreskrifterna ska inte heller hindra normalt underhåll av angränsande stängsel och stängselgenomgångar.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll och drift av befintliga vägar (med vägområden med diken och vägslänter).

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Undantag från föreskrifterna gäller för kalkning i vatten efter att tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Upplysning

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området. Området utgör strandskyddsområde samt ingår i Vätterns vattenskyddsområde. Samråd enligt 12 kap. 6 § MB kan komma att krävas för verksamheter även om dessa inte är begränsade i föreskrifterna.

Uppgifter om naturreservatet

Administrativa data

Namn	Karstorp vid Gagnån
NVR-id	2059102
Areal	4,2 hektar varav vatten <1 hektar
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Habo
Socken	Gustav Adolf
Lägesbeskrivning	Norr om tätorten Fagerhult vid Gagnån, ca 1,8 km nordväst från åns utlopp i Vättern.
Fastighet	Del av Karstorp 1:2 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av området

Naturreservatet utgörs av en talldominerad barrskog på sandig mark. Det finns en hög artrikedom knuten till framför allt sandbarrskog och det värdefulla vattendraget Gagnån. I sandbarrskogen växer kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar som taggsvampar och korallfingersvampar. Skogen är påverkad av plockhuggning men har troligen inte varit kalavverkad. Död ved förekommer sparsamt och det finns gamla träd inom området. Gagnån är ett vattendrag förskonat från försurningspåverkan och som idag hyser flera syrgaskrävande och renvattenkrävande arter, exempelvis finns de rödlistade sländorna *Rhithrogena germanica* och *Agapetus fuscipes*. I kantzonen till vattendraget växer den regionalt mycket sällsynta arten skirmosssa. Skirmossan är extremt känslig för uttorkning och förekommer normalt bara i landets västra delar. Reservatet ligger i nära anslutning till tätorten Fagerhult och är värdefullt för friluftslivet då det idag används som strövområde. Det finns två registrerade fornlämningar i området i form av en rötningsgrop för lin och en dammvall.

Beskrivning av ärendet

I slutet av oktober 2018 avverkningsanmäldes en del av området. Hösten 2018 hade flera arter av skyddsvärda marksvampar noterats i området.

Länsstyrelsen kontaktade markägarna och presenterade vilka alternativ som finns för området att bevara området långsiktigt. Markägarna har valt att gå vidare med ett skydd i form av naturreservat. Södra har varit med som ombud vid markägarträffarna. En del av området berörs sedan tidigare av ett naturvårdsavtal vars syfte är att bevara/skapa en ekologiskt funktionell kantzon till det värdefulla vattendraget Gagnån. Eftersom naturvårdsavtalet i vissa zoner tillåter skogsbruk bör skyddet stärkas genom att en del av naturvårdsavtalsområdet ska övergå till att skyddas som naturreservat i det nya reservatet. Skogsstyrelsen tillstyrker detta. Förslag till avgränsning presenterades under våren 2019. Värdering och förhandling beställdes i augusti 2019, från Parason AB och Söllscher Lantmäterikonsult AB. Avtal om intrångsersättning tecknades i december 2021. Gränsen för naturreservatet har, på uppdrag av Länsstyrelsen, mätts in av Skogsstyrelsen. Inför inmätning har gränsen stakats ut av Länsstyrelsen tillsammans med berörda markägare.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Habo kommun, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten och Skogsstyrelsen. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker bildande av naturreservatet. Habo kommun och Skogsstyrelsen ställer sig positiva till bildandet av reservatet.

Förslaget till beslut och skötselplan för bildande av naturreservatet Karstorp vid Gagnån skickades på remiss den 7 mars 2022 till Habo kommun, Naturskyddsföreningen i Habo, Mellersta Götalands jordägarförening, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, ArtDatabanken, LRF, Friluftsförbundet Jönköping. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med yttrande. I september fick Länsstyrelsen vetskap om ytterligare två sakägare som den 11 oktober 2022 förelades att inkomma med yttrande.

INKOMNA REMISSVAR

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har meddelat att de avstår från att yttra sig.

Skogsstyrelsen är positiva till upphävande av naturvårdsavtalet till förmån för bildandet av naturreservatet.

En av markägaren inkom med önskemål om att fortsatt kunna använda en körväg med vändplan. Länsstyrelsen har tillmötesgått markägarens önskemål genom att undanta körvägen med vändplan från föreskrifterna A1 och A8.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen arbetar med genomförandet av miljömålen som beslutats av riksdagen. Naturreservatsbildning av Karstorp vid Gagnån bidrar till att miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar”, ”Ett rikt växt och djurliv” och ”Levande sjöar och vattendrag” kan uppfyllas.

I Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens ”Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län” utpekas sandbarrskog som en prioriterad skogstyp att bevara. Förekomsten av flera arter av skyddsvärda kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar i kombination med det värdefulla vattendraget Gagnån med kantzon gör att området bedöms ha höga värden på beståndsnivå. I kantzonen växer exempelvis den rödlistade och regionalt mycket sällsynta arten skirmossa. Karstorp vid Gagnån ligger inom värdetrakten Västra Vätterområdet vilket är en värdetrakt för sandtallskog, bäckmiljöer och sammanvävda skyddsvärda vatten. En värdetrakt är ett större område där det finns flera mindre områden med höga naturvärden knutna till en specifik skogstyp. När flera mindre områden med samma skogstyp skyddas inom samma värdetrakt ökar förutsättningarna för att dessa naturvärden ska kunna bevaras långsiktigt.

Gagnån är ett nationellt särskilt värdefullt vatten och sträckan som berör reservatet är en limnisk nyckelbiotop. Reservatet ingår i riksintresset för naturvård ”Västra Vätterstranden och Hökensås”. Området är också värdefullt för friluftslivet, dels för att det ligger inom ”Vättern med öar och strandområden” som är riksintresse för rörligt friluftsliv, dels för att det ligger tätortsnära.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden och värden för friluftslivet motiverar ett skydd mot avverkning av skog, borttransport av död ved och exploatering. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel där gran reduceras och en naturlig störningsregim efterliknas. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara och vårda de kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar som är knutna till gles tallskog på sandig mark samt bevara och vårda vattendraget Gagnån med en ekologisk funktionell kantzon. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området:

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i

övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Information

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 6 januari 2023 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Jönköpings-Posten den 15 december 2022 vilket innebär att **ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 5 januari 2023.**

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med naturvårdshandläggare Therese Thalín som föredragande. I den slutliga

handläggningen har också enhetschef Ingrid Camper och avdelningschef Gustav Enander medverkat.

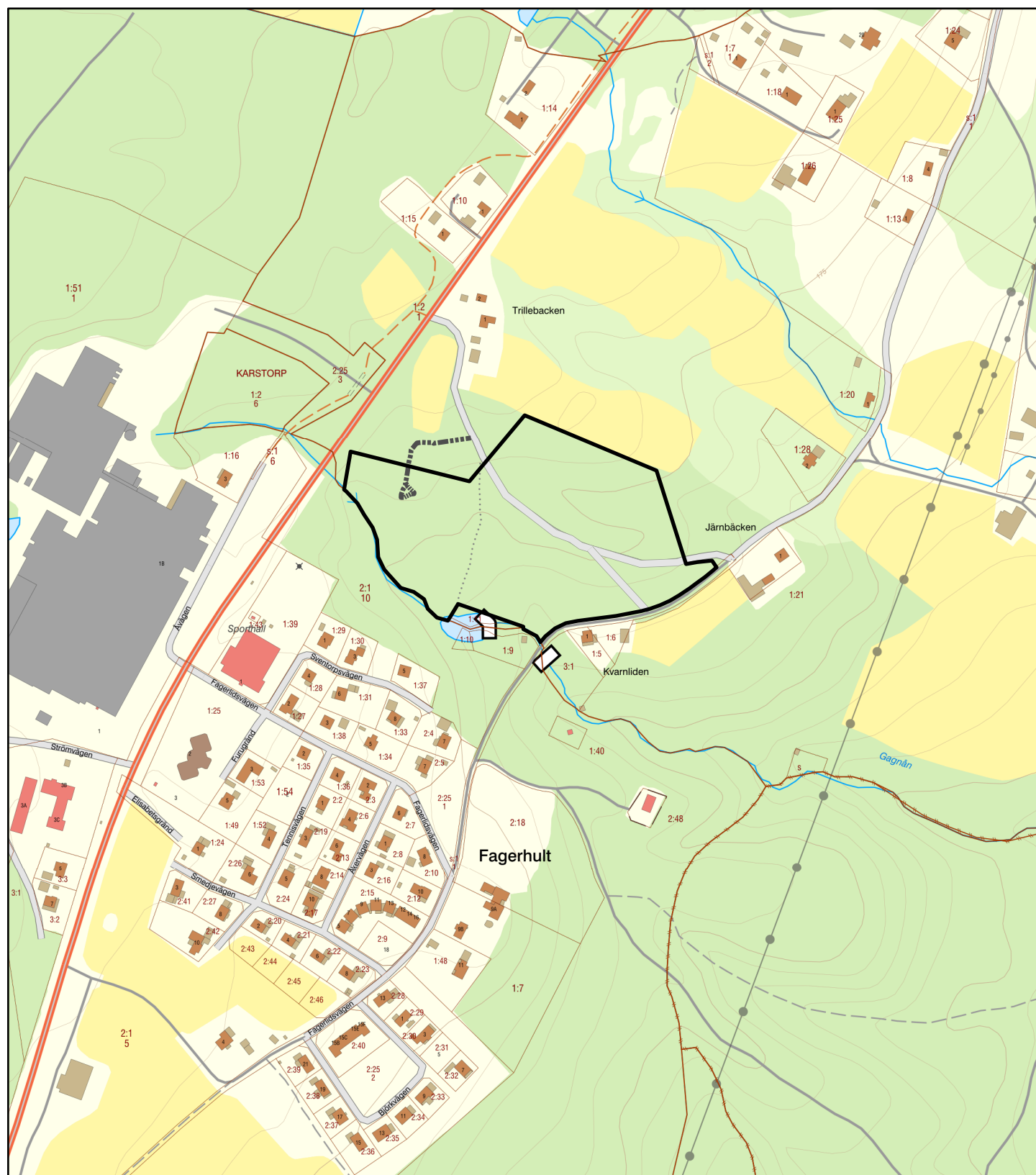
Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Överklagandehänvisning regeringen
5. Sändlista

Naturreseptatet Karstorp vid Gagnån

Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2022-12-07, dnr 511-1567-2019

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

- Gräns för naturreseptatet
- Körväg med vändplan
- Väg

Skala 1:5 000

 Meters
0 50 100 150 200